

אשית עצות בנפשי

שיחות ופנינים
ממורדנו ראש
הישיבה שליט"א

ו

בלתי מוגה

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

ליל שישי בהר-בחוקותי תשפ"ג

כל היום אחרי כסף, אפשר לעשות עוד דולר, מה יש לעשות עם כסף, מי שיש לו הרבה כסף אינו עשיר, עשיר הוא מי שיש לו דורות יראי השם, מי שהבן שלו הולך לבית מדרש עם טלית ותפילין והנכד שלו הולך עם תפילין יש לו עשירות, ולא כל היום להיות להוט אחרי הכסף, כסף כסף כסף, איפה אפשר לעשות עוד איזה אלפיה, לשים בצד עוד איזה עשיריה, אי אפשר לעשות כלום עם כסף, זה שטות לרוץ אחרי כסף, זה דמיון, צריך לדבר מזה, ולדבר מהילדים מזה.

יש דמיונות בראש מה יהיה יום אחד כשלא יהיה לי כסף, זה שטויות, מה שצריך זה לדבר עם הילדים, ולשחק איתם, ולקרוא איתם קר"ש, ביום ששי תלכו איתם למקוה, תפסיקו להיות כל הזמן עם חברים, הרי כולם אמרו היום את התפלה של השלה"ק ובכו טוב להקב"ה, אבל צריך לעשות הרבה לילדים, אנשים היום כ"כ עסוקים עם כסף, ומזלזלים בחינוך הילדים, הכל הותר לצורך פרנסה.

אל תכניס טלפון הביתה, תשמור על הדורות שלך, אל תגיד שיש לך סינון, אין לך כלום אתה לא יודע בכלל מה קורה, אתה לא יודע מה הילדים שלך רואים על הטלפון שלך, אתה יכול להמשיך לדבר ולצעוק עלי, ולהגיד שאני כל היום מדבר מלכלוך, אתה יכול לצעוק מה שאתה רוצה, אבל אני מזהיר אותך תיזהר ואל תכניס את הטלפון הביתה, הילדים שלך יכולים לפרוץ כל סינון, אל תהיה חכם, תשמור על הילדים שלך ועל הדורות שלך, זה ברור שצריך להגיד את תפלת השל"ה, וזה ברור שצריך להתפלל ולבקש עליהם כל הזמן ולהגיד תהלים, אבל צריך לעשות בשבילהם משהו, צריך שיהיה לך בית שמור.

תפילה על בנים

אני מודה להקב"ה שאנו זוכים להתאסף שוב ולדבר מרבינו, היום הוא יום גדול ערב ראש חודש סיון, ידועים דברי השל"ה הקדוש: לבי אומר לי שיש עת רצון לתפלה על בנים בערב ראש חודש סיון, תפלה נוראה שנכתבה ברוח הקודש, תמיד טוב לאמרה, ובפרט ערב ראש חודש סיון שהוא זמן של הכנה לקבלת התורה, זה זמן ראוי לבקש על ילדים טובים.

יהודי הגיע פעם לחפץ חיים זצ"ל וביקש ברכה לבנים טובים, אמר לו החפץ חיים, וכי עם ברכה אתה רוצה שיהיה לך בנים טובים, בנים טובים יש רק עם בקשות ותפלות, בכיות ותהלים, והראה להם את התהלים של אמא שלו, תהילים משומש טוב, כמה אמא שלו בכתה בכל יום על ילדים טובים.

צריך להתפלל על כל הילדים, לא רק על הילדים שיש להם קשיים, אלא על כל הילדים בבית, אף פעם אי אפשר לדעת, יש ילד שנכנס לגן ילדים ועולה לכתה א' וב' ומצליח ב"ה, הוא צריך עוד הרבה תפלות להמשך הדורות, לא רק להתפלל על הילד שלא מצליח, וכל אמא צריכה לבקש בעת הדלקת הנרות על הילדים, וכל אבא צריך להתפלל על הילדים.

לא מספיק תפילות

וחוץ מהתפילה צריך לעבוד על זה ולהכניס יגיעה בחינוך הילדים, ר' נתן גילה לנו שכמה שגדול העבודה של תיקון חצות, יותר גדול מזה זה לחנך את הילדים, ולהמתין להם בערב כשחוזרים הביתה, לקרוא איתם קר"ש, ולעשות איתם ברכות, לראות שמנשקים מזוזה, לצערי הרב לאנשים אין השגה בזה, להוטים

אני פשוט מתחנן תשאירו את הבית שלכם נקי אל תכניסו את הטלפון הביתה.

אם אתה רואה שאתה משועמם, אז קודם כל תכיר את האמת, שאתה באמת משועמם, ועכשיו תתחיל לחיות, תתחיל לעשות דברים שלא תהיה משועמם, אל תברח לטלפון ולחדשות, תשים את הטלפון בצד ותראה שאתה יכול להתחיל לחיות, עכשיו התחילו במדבר, תתחיל חומש, אוי ואבוי למי שיש לו טלפון בבית, בחורים אומרים לי למה המצאתי את הדברים האלו, הרי יש עולם גדול שחיים יפה עם טלפון, והאמת היא שהכל הוא רק למען הבחירה והנסיון, שתחשבו כאילו שיש באמת חיים, כפי שרבינו אמר לר' נתן כל מה שאתה רואה זה רק למען הבחירה והנסיון.

כל סינון אפשר לפרוץ

אני מתחנן אליכם בדם נפשי אל תכניסו את הטלפון בבית, אתם יודעים כשפתחתי את הקריה, ביקשתי שיפתחו קיוסק למחשבים עם הסינון הכי קפדני, כדי לשמור שם על הבתים, כל תקופה ניגש אלי שיש פטנט חדש איך לפרוץ את הסינון, אפילו חברות הסינון לא ידעו איך זה יכול להיות, לאחרונה הגיע אלי אברך מהקריה ובוכה שאין לו אשה, היא כל היום רק רואה שם סרטים ולא עושה אוכל וכביסות, ואני שואל את האחראי על המחשבים ואומר שזה לא יכול להיות אי אפשר לראות כלום, ב"ה עלו על הטריק הזה וסגרו את זה, אברכים יקרים, הילדים שלכם חכמים יותר מכם ויפרצו הכל, לילד מספיק צפיה של 10 דקות כדי להחריב את החיים שלו, ואז הילד כבר לא כאן, ואז מתחיל טלפונים של המנהל וכל הצוות שהילד כבר לא כאן, ואז תתחיל לעבוד קשה על החוכמות שעשית.

תשאיר את הבית נקי

והכל כי לא רצית להיות כמו האנשים המסכנים החניוקים בלי הטלפון, האמת היא

שלום בית

וזה לא רק הילדים, מה יהיה עם השלום בית שלך, תקשיבו לי טוב בחורים וחתנים, כל מי שמתחבר לטלפון, לא יוכל להתחבר בקשר טוב לאשתו, כי אשתך לא תוכל לספק אותך ולתת לך כל מה שהטלפון נותן לך, עשית שידוך טוב עם כלה טובה, וכשיש לך טלפון תלך לישון עם זה ותקום עם זה, אני לא מדבר מאנשים רעים, אני מדבר על אברכים יקרים מאוד, ואמרו לו בעבודה שאין לזה כלום רק משהו קטן לביזנס, והוא כבר יושן עם זה וקם עם זה ואוכל עם זה, ונכנס לשירותים עם זה, וכשאני אומר תעשה למען הילדים אתה אומר אין לי ילדים, אבל תעשה למען השלום בית שלך, יהיה לך טוב בחיים כשתשים את זה בצד, תנסה תשים בצד תראה את החיים שלך מתחילים להאיר לך.

ביזנס - ביזיונות

איזה ביזנס, זה רק בזיונות, תשים את זה בצד, ומיד בהתחלה תרגיש ריק, כי מקודם כל הזמן שלחו לך הודעה, כל רגע היה משהו מבריק ופתאום אין כלום, פגשתי אברך יקר עדין כמשי ואני שואל אותו למה יש לך טלפון, הוא לא זוכר בדיוק, אבל פעם עבד בתחום הבניה והיה צריך את זה, כבר מזמן העיפו אותו משם והוא עדיין עם הטלפון, בתים מתפרקים, ואפילו אלו שלא מפרקים את הבית בגלל הילדים, אבל כל השלום בית מפורק, אוכלים את הלב ובוכים.

תשים את הטלפון בצד, את הקצת זמן שאתה כבר בבית תקדיש לילדים ולאשתך, ואם יש לך עוד זמן תיקח משניות תיקח חומש.

למענד ולמען נשמתך

בא נעזוב את הילדים ונעזוב את האשה, מה יהיה איתך, עם הנשמה הטהורה שלך, וכי לא מספיק הנסיונות שיש ברחוב, וכי לא מספיק כל הקשיים שיש, מה אתה חושב שמי שאין לו טלפון הוא מסכן, האמת מי שיש לו טלפון הוא מסכן, אני מתחנן אליכם תלמידים יקרים שלי,

יכול ללכת לשמחה, אבל היום אין לו כלום, 24 שעות עסוק עם הטלפון, חדשות ובדיחות וליצנות ושטויות והבלים, ומי מדבר על זה ששולחים בדיחות כל הזמן נגד צדיקים, וח"ו נגד הקב"ה, זה סכנת נפשות.

אני מתחנן מדם לבי, תשאיר את הבית שלך נקי, החיים יאירו לך, עשיתי לכם שידוכים, כל שידוך לוקח ממני דם ממש, זה דבר מאוד לא קל בשבילי לעשות שידוכים, אני מבקש ממכם דמי שדכנות דבר אחד, שהבית שלכם ישאר נקי, אל תתחיל להגיד לי ביזנס, אין לך יותר כסף ממני, יש לי טלפון כשר ואין לך יותר כסף ממני, אם אתה ממש מנהל כמה חברות וכו', תיקח משרד, וגם אז אתה צריך רחמי שמים מרובים ותשאל רב מה לעשות, אבל ח"ו להכניס בבית, אין אשה ואין ילדים, ומי מדבר על תפילות, אין שחרית ואין מנחה ואין מעריב, תכבה את הטלפון ולך להתפלל.

תורה עם סמארטפון

הולכים עכשיו לקבל את התורה, מישהו צייר תמונה כל כך מפחידה, יש את התמונות הידועות של הספר 'עזר לתלמיד' ששולחים הביתה בכל החדרים כל שבוע, דודה שלי היא מציירת את התמונות, תמונות יפות מאוד, יש את התמונה הידועה ממשה רבינו שהוא עומד בהר סיני עם המטפחת על הראש וכל עם ישראל לידו, ומישהו לקח את התמונה ועשה את זה שיראה כמו בזמן הזה, שכולם עומדים עם הפלאפון לצלם אותו, ומשה רבינו עומד עם התורה, ורואים כל אחד מחזיק טלפון ומצלם את משה רבינו, ובתוך כל מסך רואים משה רבינו בקטן מחזיק בתורה, התמונה הזאת פשוט נותנת לנו סתירה בפרצוף, הרי התורה הקדושה כאן, הקב"ה כאן, וכולם נמצאים בטלפונים.

אין לי שום דבר להוסיף, זה כל השיעור שלי, אני יגיד לכם שוב ושוב, אני ממש מבקש ושוב מבקש, אל תכניסו הביתה את הטלפונים הביתה, אל תסתכל עליך כמסכן שאין לך טלפון או כאיש מוזר, הרי אז יהיה לך חיים טובים,

שאתה יכול להיות מי שאתה רוצה להיות, אתה לא חייב ללכת עם בגדים חסידיים, תלבש חולצה באיזה צבע שאתה רוצה, אבל תשאיר את הבית שלך נקי, בשבילך ובשביל הילדים ובשביל אשתך.

כמה נשים מגיעות לבכות, ומתחננות: עשיתי הכל לבעלי, התלבשתי וכו' רק תסתכל עלי, אבל הוא עסוק עם הטלפון וההודעות ואין לו זמן עלי, ואז אני מתחילה לבכות, וכשאני בוכה הוא מאיים שאם אני לא מפסיקה לבכות הוא בורח עם חברים למקומות הקדושים.

אם אתה משועמם, בא תתחיל לחיות, הרי עוד מעט כולנו הולכים מהעולם, וצריך להחזיר את הנשמה, בואו נתחיל ללמוד קצת משניות קצת גמרא, אחים יקרים, הרי אנחנו לפני קבלת התורה, כל אחד רוצה להיות טוב, לא מדברים כאן מאנשים שמזלזלים בהכל, ר' נתן אומר, הרי כל אלו שאומרים אשמנו בגדנו וכו' מי אומר את זה, אנשים שרוצים להיות טוב אין אנו עזי פנים וקשי עורף לומר לך צדיקים אנחנו ולא חטאנו, אנחנו מודים שחטאנו אולי אנחנו לא מבינים את עומק הדבר, אני גם מדבר כאן לאברכים טובים שרוצים להיות טוב, מגיעים לבית מדרש מגיעים לשמוע שיעור, אבל חושבים שזה לא נורא, אני כבר יודע מה כן ומה לא, אבל אל תכניסו הביתה, תגיד תפלת השל"ה ותגיד הרבה תהלים ותלך לבקש ברכות מיראי השם שיהיה לך ילדים טובים, אתה חייב לעשות את כל זה, אבל תדע שבסוף הדבר תלוי בך, תשאיר את הבית שלך נקי, אל תכניס טלפון ואל תכניס עיתונים ומגזינים, תשאיר את הבית קודש קדשים, למען הילדים שלך למען השלום בית שלך ולמענך.

זה לוקח את כל נפש האדם

כזה נסיון שלא היה בעולם, זה לוקח את כל הבן אדם, ולא נותן לו לחיות, פעם בן אדם היה עובד, וסיים לעבוד הוא היה משוחרר, וידע שאחרי זה הוא הולך לבית מדרש, ואחרי זה הוא הולך לשמוע דברי תורה מהרב, ואז הוא

שכותבים לי כל מיני דברים שראו בטלפון של ההורים, ואני לא מביין הרי האבא הוא מתלמידי היכל הקודש, הוא ירא שמים, אני לא יכול לגשת לאבא ולהגיד לו בפרצוף מה הבן שלו כתב לי, הרי הוא חכם ומביין לבד שמותר לילדים קצת להשתחרר ושלא יהיו סגורים מדי, הרי זה שטויות והבלים, חייבים לשמור על הילדים, חייבים לשמור על הבית ועל השכינה בבית, רבינו כותב בחיי מוהר"ן בזמנו של אברהם אבינו קרא לשכינה הקדושה שרה, ובזמנו של יצחק אבינו קרא לשכינה רבקה, ובזמנו של יעקב אבינו קראו לשכינה שרה ולא, וככה זה עד היום אצל כל אחד בביתו, אפשר להרגיש את השכינה בבית, מי ששמור בשמירת עינים יש לו את השכינה בבית, בבית אין חומרות, ועל זה ניתן שיעור נפרד, אבל עכשיו לפני שבועות כשמשה רבינו יורד עם התורה בהר סיני, זה לא זמן לעמוד עם הטלפון ולצלם את משה רבינו ואת הקולות וברקים.

משה רבינו כאן, השכינה כאן, זה משני הצדדים, אבל כשזה הפוך אתה מביין את זה, כי אז האברך מגיע ומתחיל לבכות אין לי אוכל בבית ואין לי בגדים מכובסים, אין כלום, אני מגיע הביתה והיא עסוקה רק בלקנות עוד כמה דברים, ולראות עוד כמה דברים והיא צריכה לנהל כמה קבוצות וארגונים, אבל כשמגיע לאברך הוא חכם גדול ומתחיל להגיד אני יודע מה כן ומה לא, אתה לא יודע כלום, תשאיר את הבית שלך נקי, ואם אתה משועמם תיקח משניות, תצא קצת עם אשתך לטייל, ואל תגיד לי שאתה בין כה מטייל, כי אתה מטייל איתה יחד עם הטלפון, ואל תמכור לה שאתה משתמש בטלפון בשבילה לקנות לה דברים, היא לא צריכה את זה, היא לא צריכה כלום, היא צריכה בעל, שהכמה שעות האלה שאתה בבית, או יותר נכון כמה הדקות האלה שאתה בבית, תהיה שם בשבילה ותקשיב לה, אני מבקש מהחתנים שיבטיחו לי את זה לשדכנות, לא להכניס בבית כלום, אם צריכים בעבודה שישאלו רב, אבל ח"ו לא בבית.

אתה תיהנה לדבר עם אנשים, לדבר עם אשתך, לא תצטרך לברוח כל הזמן לחדשות, אתה תשמע את החדשות במקוה, אתה תשמע בבית כנסת, לא יקרה כלום אם תשמע את החדשות 3 שבועות אחרי שזה קרה, אם תשמע אחרי שכבר תפסו את הגנב, או אחרי שכבר שחררו אותו, או אחרי שהוא כבר גנב שוב, לא יקרה כלום, אתה לא חייב לשמוע את הכל באותו רגע.

והיית משוגע ממראה עיניך

הרי הילדים שלך כאן, למה אתה מפקיר אותם, ומי מדבר ח"ו כשכבר מתחיל עם עבירות של ניאוף, כשמתחילים להתכתב עם אחרים ירחם השם, מה כבר יוכלו לדבר איתך בבית אחרי זה, פתאום מתעורר אצלך כל מיני שאלות על אשתך, למה התחתנת עם אשה כזאת מיושנת, יש דברים כל כך טובים בחוץ, פתאום היא פשוטה מדי ולא מאורגנת, ואתה מתחיל לשגע אותה שהיא תתלבש ככה וככה, מה אתה רוצה ממנה, אתה צריך זריקה, נהיית משוגע מכל הדברים שאתה רואה, כפי שכתוב והיית משוגע ממראה עיניך אשר תראה, אם תשמור על העינים השכינה תשרה בביתך, אתה תרגיש את השכינה, פתאום היא תמצא חן בעיניך, ויהיה לך חיים טובים, אני לא יכול להסביר את זה, תנסו ותטעמו, כשהעינים שלך הפקר אתה לא מביין על מה אני מדבר, מי שלא שומר על עיניו מלא בעצבות ומרה שחורה.

וכי חסר כעת נסיונות ברחוב שצריך להוסיף עוד נסיונות בטלפון, אני לא יודע איך אברכים שורדים ברחובות, זה הרי איום ונורא מה שקורה ברחוב, צריך רחמי שמים מרובים, ולהתחנן ולבקש מבורא עולם שרוצים להיות יראי השם, אבל ח"ו להוסיף עוד נסיון ולהביא עוד טלפון הביתה.

השכינה בבית

אני מקבל מכתבים מילדים מהמוסד

הורסת מטוב עד רע

בית הוא מקום של שמחה ואהבה, שתשכון שלום ואחווה בין אבא לאמא, הרי בלי הטלפונים צריכים הרבה רחמי שמים לשלום בית, למה אתה צריך להוסיף עוד דברים, הליצים מגיעים ואומרים וכי לפני הסמארטפון לא היה בעיות בשלום בית, למה אתה אומר שהבעיה הוא הטלפון, הרי גם לפני הסמארטפון משיח לא הגיע, אז מה הסמארטפון אשם, הרי זה דיבורי הבל, וכי לא נלך לטפל במחלה הידועה כי גם לפני זה היה מחלות ובעיות, למה צריך לעשות עסק מהמחלה, בטח שחייבים לעשות עסק כי זה מחלה שהורסת והורגת, הסמארטפון הורסת והורגת ומכלה מטוב ועד רע, צריך כ"כ הרבה רחמי שמים גם בלי טלפונים ומחשבים, צריך כל יום לבכות במזוזה, רבש"ע אני רוצה להיות ירא שמים, זה מתנה שקיבלנו מרבינו התבודדות ותפילה, כי אחרים שומעים שיעור שלם משמירת עינים והולכים הביתה שבורים שזה לא בשבילם, אבל רבינו נותן לנו כלים, מבקשים ומתפללים על זה, ומבקשים שוב, ושוב, תבקש מילים פשוטות מקירות לבבך, רבש"ע כל כך קשה לי ללכת ברחוב, תעזור לי, רבש"ע אני כל כך דבוק לטלפון אני לא יכול להיפרד מזה תעזור לי.

הרי הצפיה בטלפונים הוא התמכרות יותר חמורה מסמים, אי אפשר להפריד את האדם מהטלפון שלו, הבן אדם לא כאן ועד שלא סיים לראות ולראות שוב הוא לא נרגע, וזה הכל דמיון, אין שם כלום, ובזמן הזה הוא מפסיד שחרית מנחה מעריב ילדים ואשה, אני יגיד לכם את זה שוב ושוב אל תכניסו הביתה, תשמור על הילדים שלך, איזה סינון כבר יכול להיות לך

שהילדים שלך החכמים לא יפרצו את זה, אין משהו חזק, אני מספר לכם ממה שאני שומע מילדים שראו אצל ההורים שיש להם סינון הכי קפדני, יש לך משרד ותעבוד שם, מה אתה רוצה מהבית שלך.

איך אפשר לעשות תשובה על זה

אשתך מחכה לך, היא רק רוצה לדבר איתך ולשוחח איתך קצת, אבל הטלפון יותר מעניין אותך, אני לא יודע איך אפשר לעשות תשובה על זה, היא נקרעת בשבילך, מבשלת ואופה ומנקה, ומתחננת לבעלה שיסתכל עליה, אל תעשה לה טובה ותסתכל כשהיא מבקשת שתסתכל עליה, אל תכניס את זה בבית, איך אתה יכול לעשות לה את זה.

אני עובד קשה במסירות נפש לעשות שידוכים לבחורים, תלמידות מתחננות שרוצות בחור טוב, שינהל בית טוב בשלום ואהבה, אבל הבעל קיבל טלפון לעסקים ואין לה כבר אשה, הוא יושן עם זה וקם עם זה, והוא מתחיל להגיד שהוא יודע איפה כן ואיפה לא, אתם גורמים לי צער גדול, אני לא יכול למחול לכם, אולי אפסיק לעשות שידוכים או אסגור את הישיבה, הנשים בוכות שרוצות לחיות, מה הן רוצות, חיים פשוטים, לא משהו אדוק, רק רוצות שהבעל ידבר איתם ויצא איתם וכו', אבל הבעל לא כאן, הוא עסוק בטלפון, מה אני יענה להם, אני לא יודע איפה לשים את עצמי מבושה, ומה איתך בעצמך, כבר שחטת את הילדים, שחטת את אשתך ומתחיל לצחוק עליה שהיא בוכה סתם, אבל מה איתך, מה יהיה איתך, עד כאן השיעור, ד' יעזור ומי שיהיה לו שכל יציית.

שיחה עם אנשי שלומינו בהיכל הקודש מבריה יום רביעי אור לי"ג אייר תשפ"ג

באידיש זה לוקח 21 דקות, זה אומר שאם רוצים לשיר הכל ולדבר צריך להתחיל לשיר 41 דקות לפני הזמן של מוצ"ש, ולוקח עוד 6-7 דקות לאכול לפני זה, וככה יש סדר.

בחורף אתם יכולים להתחיל מוקדם יותר 9 ורבע, אני גם מתחיל בחורף ב9, צריך לשמור שלא יהיה מושב ליציים, שלא יבואו אנשים רק כי מתפללים מאוחר, אני מתפלל בקיץ בין 9 וחצי ל10, שבוע שעבר למדנו יותר זוהר והתחלנו אחרי 10, כי יש אחה"צ כזה ארוך.

אם מעדיפים שירים באידיש בסעודה שלישית אז תשירו באידיש, כשאני הגעתי למוהרא"ש כבר לא שמעתי ששרים ידיד נפש, אני מכיר את זה רק מתלמידי מהורא"ש ששמעו את זה לפני שהתקרבותי, בויליאמסבורג שרו את זה.

אתה שואל איך יודעים מה העיקר ומה הטפל, התשובה היא להתסכל במכתבים של אשר בנחל, זה נכון שיש לפעמים איזה מכתב מנושא זה וזה, אבל יש מכתבים שיש כל הזמן והוא חוזר על זה שוב ושוב, ללמוד דף גמרא כל יום, ולהתפלל שחרית מנחה מעריב במנין, ולא לענות בבית ולא להתווכח, אלו העיקרים, ואז יש את המכתבים שהם לא עיקריים.

יש מכתב שמוהרא"ש כתב למישהו שכשהוא מגיע לאומן שלא יבוא עם הבגדים הישנים שאיתם הוא פגם אלא יביא בגדים חדשים, כשאני התקרבותי להיכל הקודש מישהו אומר לי אם אתה מגיע לאומן אתה צריך לקנות בגדים חדשים, אני מנענע עם הראש לכל אחד, אבל אני צחקתי מזה, אני אף פעם לא שמעתי ממוהרא"ש מדבר על זה, אני לא ראיתי את המכתב באשר בנחל, כנראה שיש מכתב כזה,

• מה רציתם לשאול על זמני תפילת מעריב, תשאלו הכל, רק לא לשכוח, לא לעשות מעיקר טפל ומטפל עיקר.

• לסיים מעריב ברבינו תם אפילו דקה לפני אפשר להגיד ד' אחד ושמו אחד, צריך לדעת שמוהרא"ש רצה שישמרו זמן רבינו תם, לא לעשות מלאכות לפני רבינו תם, אבל מעריב אפשר להתפלל לפני בפרט שנהיה כ"כ מאוחר, אפשר לסיים אפילו כמה דקות לפני העיקר לא להספיק לעשות מלאכות לפני רבינו תם.

• תמימות ביו"ט שבועות, העיקר הוא קידוש, אם אתה רוצה להמתין בתפילה אתה יכול, אבל לא צריך, העיקר זה לא ברכו, העיקר זה קידוש בליל יו"ט, תזכרו לא לעשות מעיקר טפל ומטפל עיקר.

• רבינו מאוד רצה שישירו את כל הזמירות, ולכן כשמגיע בסעודה שלישית צריך לשיר את הכל, אבל בשנים האחרונות של מוהרא"ש הוא הוריד חצי מהזמירות.

• אני מסתכל על השעון, אם התחלנו מוקדם אני יכול לשיר הכל, ואם התחלנו מאוחר אז צריך לחתוך.

• אני עושה חשבון שמברכת המזון עד סיום תפלת ערבית זה עשר דקות, כי באמריקה מתפללים מהר יותר מכאן, אני פרטי לעצמי יכול להתפלל לאט אבל כשיש קהל צריך להתפלל לפי דרכם, אני מדבר בסעודה שלישית מאוד קצר, אתם לא צריכים לעשות כמוני אבל אני מדבר קצר בערך 10 דקות, אז אני עושה חשבון שאם ר"ת בשעה 9, אני צריך להתחיל לדבר ב8:40, אני מסתכל על השעון, אם שרים את כל השירים שכתוב זה לוקח עוד 19 דקות, ואם שרים עוד שיר

לארוחת צהריים.

צריך לשמור על ילדים לא לראות שיעורים לצפייה, בחורים זה כבר משהו שונה, יש דברים שעשיתי פעם והיום אני כבר הפסקתי עם זה, כי כל מסך שנכנס לראש של ילד זה משבש אותו, אפילו מסך של משחקי גמבוי וכדומה, לילדים צריך לתת קליקס ולגו ככה הם גדלים בריאים, אפילו לתת מראה לילד זה דבר נורא, הוא נבהל כשרואה את עצמו, בעולם מקובל לא לתת לילדים לראות את עצמם במסך עד גיל מסויים.

אני לא יכול לענות על זה תשובה כללית, לגבי חול המועד וכו', הכל תלוי בגיל הילד ועוד, גם לראות שיעורים של הראש ישיבה תלוי בגיל הילד ובעוד דברים מסביב.

לשלוח לכם מכתב בערב שבת זה אחד מהדברים הכי קשים שיש לי, כנראה שיש בזה משהו מאוד גדול וחשוב, בעיקרון יום שישי הוא יום רגוע כי אין סדרי הישיבה כרגיל, אבל בחורף עד שאני מתיישב לכתוב אצלכם כבר שבת, בקיץ קצת יותר קל, ראיתם את המכתב השבוע? זה היה יותר מדי קבלה? [לחבר את מלכות לשאר הספירות].

צריך להתפלל, אם מגיע מנין לקדיש מה טוב, ואם לא ממשיכים, ככה עשיתי גם אצלי, ובנוגע לקריאת התורה לוקחים חומש, הלכה מפורשת ברמ"א.

צריך לדעת מתי להשתמש במה שרבינו אמר שאפשר לסמוך גם אם יש רק שיטה אחת בהלכה האומרת ככה, כי מצד אחד אנחנו מחמירים מאוד במקוה טהרה ובבשר כשר וכדו'.

היה אתמול שיעור יפה בישיבה על תיקון חצות, תשמע שם.

משניות זה כמו דיאליזה, הכליות של האדם זה מערכת סינון של הדם, וכשמישהו יש לו בעיות בכליות וזה לא עובד הוא חייב להתחבר למכונה ענקית של דיאליזה שיסנן לו את הדם, בדיוק ככה עובד משניות, מסנן ומנקה את הדם הרע, אם אתה כבר מרגיש את זה, זה זכות, כי לא כל אחד מרגיש ובטח

אני עוד לא עברתי על כל המכתבים, אני לא לוקח את הכרכים לפי הסדר, אני מוציא כרך ומתחיל ללמוד אותו מתחילה לסוף, אבל יש את המכתבים העיקריים, אתה לא עובר דף באשר בנחל שלא כתוב שם שצריך להתחזק, ולהסתכל טוב על השני, אלו עיקרים, ושלום בית זה עיקר שבעיקר שבעיקר, זה נשמע מודרני בחסידיות אחרות אבל זה עיקר ממש, אי אפשר בלי זה.

בבית מדרש צריך לדבר דברים טובים, נכנס יהודי לבית מדרש הוא צריך לשמוע רק דברים טובים.

לא להתחיל להגיד שבגלל שאצלי שרים לכה דודי ככה, אז כולם חייבים לשיר ככה, שזה אומר לשיר יחד עם המילים, ואז אחד הגבאים אומר שזה נראה אצלהם דבר מודרני כמו מנין של קרליבך, אז אני אומר להם לא לשיר ככה, זה נקרא לעשות מטפל עיקר.

מישהו כותב לי שיש לך חלישות הדעת שיש לך רק 2 ילדים בחדר, יש לי עכשיו מוסד גדול בקריה, וצריך להתחיל לחלק את הכיתות, אני מחפש כל מיני דרכים ואמצעים איך עדיין להשאיר את זה בצורה הישנה שלא יהיה כמו כל מוסד גדול, אני מבקש מהמנהל משק שלפעמים הנהג אוטובוס יאחר וישן, שלא יהיה מצב שהכל דופק, שהעובדים יגיעו לנשמה ולא לכסף, כידוע שיחת רבינו על ג' סוגי האנשים שמגיעים.

כשהכנסתי את הילדים בתלמוד תורה היכל הקודש, הייתי ללעג ולקלס, מה חסר להם היום, אז כשפתחתי את התלמוד תורה, עזבתי את הישיבה בערך לחצי שנה, כדי להציב יסוד לחדר, הייתי מלמד בחדר, והרבה בחורים עזבו את הישיבה ועזבו את ברסלב בתקופה ההיא, ישבתי עם הילדים בחדר חנוק בלי אור, ר' יצחק נתן לי אז את המחסן שלו, ולא היה איפה לאכול אז יצאנו לפארק לאכול שם, באמריקה החדר נותן אוכל לילדים, אשתו של ר' אברהם משה קנתה כל בוקר 2 ככרות לחם, ומרחה עליהם חמאת בוטנים, שלחו את זה עם הילדים לחדר, וזה מה שחילקנו לילדים

כל י"ח הפרקים, לא צריך לתפוס את כל העולם בשניה.

אני לא יכול היום לשבת במירוץ וללמוד רגוע, כי כל רגע ניגשים אלי אנשים, אבל אתה שנמצא כל היום במירוץ, מי יגש אליך, אתה יכול פשוט לשבת ולגרוס משניות, א מחיה.

לא לשכנע אנשים לבוא להיכל הקודש, כמו גוי שמגיע להתגייר שההלכה היא שלא משכנעים אותו להתגייר אלא אדרבה דוחים אותו, אותו דבר הוא קהילת היכל הקודש, הפצה צריך לתת לכולם הפצה לכל עבר, אבל לבוא לקהילה שלנו זה לא לכל אחד, להגיד לאנשים לא לבוא לקהילה שלנו, אנחנו קהילה קצת מוזרה, לא משתלם לבוא, אני אומר את זה כל הזמן לגבאים, כי יש כאלו שעושים טעות ואומרים לאנשים תבוא לכאן שלח את הילדים לכאן, וזה לא נכון.

בהתחלה כשאנשים רצו לבוא לגור בקריה, אני דחיתי אנשים, היום כבר ניגשים לחברי הנהלה לרכוש מהם בתים, אחרי זה יש להם טענות וויכוחים, הפצה צריך ללכת לכל אחד, אבל לא להכניס אנשים לקהילה, שכל אחד ישאר בקהילה שלו ויתחזק בעצות של רבינו, לבד מי שאומר שרק רוצה לחיות זה כבר משהו אחר.

אם יש כעת רק ס"ת ספרדי אז בטח מתחילים עם זה, זה ס"ת כשר, ח"ו לקרוא בס"ת פסול אשכנזי.

אם מישהו רוצה לבוא לכאן לקחת הפצה גליונות וכו' בכבוד גדול, אבל למה לבוא להיות כאן חלק מהקהילה, מה הוא מחפש לעצמו צרות, ככה זה גם הדרך לכל מי שרוצה שלום בית, אם יתחיל להגיד לה אל תלכי להורים שלך זה לא יעזור, הדרך הוא להגיד אדרבה תלכי לשם וכו', אם הזמן היא תעשה מה שאתה רוצה, היה לי ככה גם בתחילת התקרבותי להיכל הקודש, אנשים שאמרו לי כל הזמן תבוא לשיעור תבוא כבר, הם ממש הרחיקו אותי, כי לא יכולתי אז לבוא לשיעור רק לתפלה.

הפצה צריך לתת לכל אחד, אבל אנחנו הרי

לא בהתחלה, זה משנה את האדם מהקצה אל הקצה, אם לאנשים היה קצת סבלנות לשיטת טיפול זו, להגיד כל יום משניות, היה אפשר להגיד אחרי זה ברוך משנה הבריות ברוך מחיה המתים, נהיים בן אדם אחר לגמרי.

- עד שפתחתי את הישיבה אמרתי המון משניות, ואפילו כשפתחתי את הישיבה ועוד לא היה לי לנהל קהילה רק כמה בחורים בישיבה, גם אז אמרתי סדר שלם של משניות בכל יום, ואדרבה חיפשתי אז מקום לברוח, היה לי מאוד קשה, אז כשנחמן נתן נולד, לפני 13 שנה, היה אש, וכשחשבתי ממה שקורה מסביבי הרגשתי שאני לא מסוגל לעכל את זה, ולכן ברחתי למשניות, כי הייתי צריך לעשות ולעשות, היה אסור לי לתת למוח שלי לחשוב אם אני עושה טוב או לא, כי זה היה נראה ממש כמו מחבל מתאבד שמוכן להתפוצץ עם כולם מסביבו, ממש ראש בקיר.
- בהתחלה אל תסתכל אם למדת ח"י פרקים משניות, אלא ללמוד המון המון משניות, כמה שאפשר, מוהרא"ש מביא הרבה את המדרש שמשניות מכניס המון תשוקה לתורה, ידוע ששאלו אחד מבעלי המוסר, מה לעשות למי שיש לו רק 10 דקות ללמוד, האם ללמוד אז גמרא או מוסר, אז הוא ענה ללמוד מוסר כי על ידי זה יראו שיש עוד זמן ללמוד, כשלומדים משניות מקבלים פתאום זמן ללמוד ח"י פרקים וללמוד עוד גמרות ושאר ספרים.

- מוהרא"ש מביא שמה שרבינו אומר שאפילו אותן אנשים הרחוקים מהקדושה אם ילמדו כך וכך הוא יצא מכל הקליפות, כותב ע"ז מוהרא"ש שיש לו בקבלה שהכוונה לח"י פרקים משניות, ואף על פי כן מוהרא"ש לא אמר את זה בדרשות ברבים, כי הוא סבר שבהתחלה יש להגיד לאנשים ללמוד פרק אחד ושני פרקים, ורק אחרי זה מי שכבר רגיל לומר משניות אפשר לבקש ממנו את זה.

- ולכן כשלמישהו יש שאלה מה ללמוד, התשובה היא להשקיע במשניות, ואפשר לחלק את זה, לא חייבים ללמוד בפעם אחד

כך יפה שכר לימוד כמוהו, אף אחד לא שילם כך כך יפה לקעמפ כמוהו, והוא חיתן את כל הילדים בלי ללות כסף מאף אחד, והוא לא עשה חשבון כשהוא נותן למישהו USB שזה עלה לו ככה וככה וכו'.

מאיפה יש לכם חומר כאן? מיבניאל, והגליונות? מצפת.

צריך לדעת שיווק, לאנשים ספרדים נותנים קונטרסים מלא בצבע, ולאנשים משלנו צריך לתת ספרים שיש להם פחות צבע, כמו אוצר האמונה וכדו'.

העיקר שיהיה ביניכם אהבה, כשאף אחד לא יחשוב על אינטרס אישי יהיה לכם הצלחה מרובה בעז"ה.

מתי יותר נעים לישון, בשבת בבוקר או בשבת אחה"צ? אני חושב שאחיה"צ יותר נעים, אבל יש אנשים שבחיים לא טעמו את זה, הם קמים בשבת בצהריים, הרי אין כמו ללמוד בשבת בבוקר מוקדם, אני התחלתי לתת את השיעור בשבת בבוקר בספק פעולת הצדיק רק בגלל שעוד לא היה מנין.

יש בתי כנסת שתמיד יש שם מנין, כי הם חייבים לבוא כי יסתכלו עליהם ומה יגידו עליהם, אבל אנשי היכל הקודש כבר יצא מהגלות הזאת מה שהוא יגיד ומה שהוא יאמר, אין לו את העול הזה להגיע בזמן.

גם אצל מוהרא"ש היה ככה, מלא אנשים הגיעו רק אחרי התפילה, רוב התלמידים היו ככה, אני לא רוצה להזכיר שמות, מוהרא"ש היה אומר להם, נו, עכשיו מגיעים? אבל אז הגיעו.

לא חייבים להפיל את הכל על אדם אחד, תחלקו את העבודה ביניכם, שמישהו אחר יקרא בתורה, אבל מה שצריך להכין זה רק העברי, להגיד טוב את המילים, אצלינו קורא רמ"א הוא לא צריך להכין כלום, הוא יודע טוב עברי, והבחור הזה עושה לו את הסימנים עם הידים.

אתה שואל איך החלטתי שאני עוזב הכל ועובר סופית למוהרא"ש, התשובה היא אני

לא יכולים לתת שירות בקהילה לכל כלל ישראל, שכל אחד ישאר במקומו ושם ילמד משניות, וכל אחד במקומו יכבד את אשתו, אין צורך לבוא לכאן.

• תשאלו עוד שאלות, שניישר את הדרך.

• אתה שואל שקשה מאוד ההפצה, אני יגיד לך איך צריך ללכת, הרי במקומות של הספרדים נותנים הרבה צדקה, לא משנה באיזה מצב הוא נמצא הוא תמיד יתן צדקה, ותמיד יקח חוברות, הם מדברים כל הזמן מאמונה ומהקב"ה אף בלי כיפה, אבל אנחנו חייבים להכניס את רבינו ואת העצות בציבור שלנו, לכן כמה ימים הולכים בציבור שלנו, ופעם בכמה ימים הולכים למקומות של הספרדים לאזן את זה, הרי מישהו הביא אותך לרבינו, תאר לעצמך שהוא היה מחליט לא ללכת למקומות של החרדים כי אף אחד לא רוצה חוברות ואף אחד לא נותן כסף.

• בישיבה יש בחורים חכמים שיוודעים בדיוק איך ללכת הפצה, אבל יש בחורים שלא קולטים שיש דברים בהפצה שלא עושים, הבחור הולך לחתונה וניגש לרב גדול ונותן לו חוברת איך לכבד את האשה, צריך שיהיה קצת טאקט, הרי זה מבזה אותו, אבל אם תבוא לו איזה פירוש עמוק על ליקוטי מוהר"ן הוא יהיה מוכן לקחת, אחרי זה כבר תוכל להכניס לו אגב עוד איזה חוברת, כי האמת שהוא חייב את החוברת איך לכבד את האשה אבל הוא לא יקח את זה ממך ככה, אפשר רק להשחיל את זה אגב, אם תתן לו איזה הגדה או סידור עם ענינים ותורות תוכל להכניס לו עוד דברים.

• חייבים ללכת הפצה אצל האחים שלנו ואחרי זה ללכת קצת אצל המסורתיים ולאזן, אסור לחשוב כל הזמן מכסף, יש אצלינו את המפיץ הגדול ר' נתן, שכל היום וכל הלילה הולך הפצה, הוא יושן באמצע הפצה ואוכל באמצע הפצה, הוא יושן בעמידה זה לא בדיחה, הוא הולך כל היום הפצה והוא יושן בעמידה, והראש שלו לא מונח בכסף, היה לו כמה בנים בישיבה ואף אחד לא שילם כל

את הסטראקעס קיבלתי בחזרה ממוהרא"ש, אני לא לבשתי את זה כבר, רק כשהתפללתי אצל חמי לבשתי לכבודו, אבל בכל מקום לא רציתי ללבוש את זה, רציתי להיות יהודי שוה בין כולם, לא הלכתי לקנות בעקטישע חלק אלא לבשתי פרחוני כמו כולם, מוהרא"ש אמר לי אל תוריד לבוש, אם אשתך רוצה את זה תלבש בחזרה, ולהכרת הטוב לחמי ולאשתי לבשתי את זה בחזרה.

את המכנסיים האלו התחלתי ללבוש רק לפני שנתיים, השווער שלי הגיע עכשיו לבר מצוה במסירות נפש, הוא כל כך מסור, יום אחד הוא הגיע לאשתי ואמר שהוא לא רוצה בשום אופן להתערב בחיים שלנו, אבל אני רוצה שהנכדים שלנו ימשיכו בלבוש של ההורים, השווער שלי לא רבי ולא רב, אין לו בית מדרש, הוא יהודי מגיד שיעור היושב ולומד יום ולילה, אבל יש לו ענין של לבוש כמו צאנו, אז הוא אומר שהוא מאוד מבקש שהילדים שלי ילכו עם המכנסיים האלו, ואם יואליש לא יכעס שגם הוא ילבש בחזרה, אני מגיע הביתה ואשתי אומרת לי יש לי משהו מאוד מפחיד להעביר לך מאבא שלי, ושאלתי מה כל כך מפחיד והיא סיפרה שהוא לא רוצה להתערב אבל הוא מבקש וכו', אמרתי לה ברגע זה אני יוצא לחנות לקנות, אם אני יכול לשמח אותך ואת חמי אני ברגע זה הולך לעשות את זה, חמי בחיים שלי לא אמר לי כלום מה לעשות, אם זה מה שהוא מבקש בטח שאעשה לו את זה.

לפני השידוך הוא התנה את זה, שצריך ללכת עם הלבוש כמו בצאנו, הן בלבוש הנשים של כיסוי הראש והן בלבוש החתן.

אלו שגרים בקריה הרי אין להם ברירה אלא לשלוח את הילדים במוסדות היכל הקודש, אבל אלו שגרים בויליאמסבורג ובארא פארק, אין מבחינתנו שום לחץ לאן לשלוח את הילדים, יש לו לחצים מצד עצמו שהוא לא יכול לשלוח את הילדים ולא יודע מה לעשות, או שהוא בעצמו בינו לבין עצמו לא יודע מה באמת טוב למען הילדים, צריך

לא החלטתי כלום, היה לי סייעתא דשמיא מרובה וממש כיוונו אותי מהשמים, יצאו אלי מהשמים לעזור לי, זה היה ממש מתנה בשבילי, הרי כשפתחתי את הישיבה הייתי טמיר ונעלם זה לא היה קשור לברסלב, עשיתי משחק שלם, בשקט ברחתי לשיעור, באמצע אירועים או שמחות של משפחה עשיתי הצגה שלימה איך לברוח ולהגיע לשיעור בשקט, לא היה אז ישיבה היכל הקודש ברסלב, רק אחרי זה שהתחילו לזרוק פתקים ברסלב, אמרתי ש'כח, עכשיו אפשר כבר להיות ברסלב בגלוי, עשיתי המון המון התבודדות אבל קשה להגיע להחלטות כאלה לבד.

- בנוגע לנשיאת כפיים אני עוד יענה לך בעז"ה.
- אני לא יכול לדבר על הכל ברבים, אבל עברו 13 שנים והנה יש עכשיו הבר מצוה שלו, זה בחינת ויעקב הלך לדרכו, הולכים בדרך הישר, ובדרך יש הרבה מניעות ונסיונות וד' עוזר.
- מישהו שאל אותי אחרי שהייתי באומן, וכי אתה יושב בין שני בעלי תשובות? אמרתי, כן, זה הזמן הכי יפה שלי לשבת ככה, אני אומר לרבש"ע אני גם רוצה לעשות תשובה.
- מוהרא"ש לא רצה לעשות עסק מהתיקון הכללי העולמי שלא יגידו שזה הקיבוץ ומי שלא היה שם נחשב שלא היה אצל רבינו, אבל אני אהבתי להיכנס לתוך הקיבוץ הזה בין שלל סוגי האנשים אחד הולך ככה ואחד ככה, אני יהודי כמוהם.
- לפני שמוהרא"ש ביקש שאתפלל לפני העמוד כל כך אהבתי למשוך את הטלית ולהתפלל איתם, הם אומרים שמע ישראל בקול גדול, לא נהוג אצלנו ככה, ושם זה ממש היה התעוררות שאהבתי, שאלו אותי איך נתפסתי למקום כזה תינוקי, כשעצרו אותי במשטרה בפעם האחרונה שהגעתי ראיתי כזה מדבקה שכתוב שם: המשוגע הוא הנורמלי החדש, הרי זה כל כך נכון, הרי מה נחשב אצלנו לנורמלי מה שאני והשכן עושים, אין באמת הגדרה למה נקרא נורמלי ומה לא.

הרבה לבקש מהקב"ה על זה.

- הרבה עוברים את כל השאלות האלו והמניעות האלו, תדברו על זה עם השי"ת תספרו לו את כל הספקות שלו, או תקחו חבר טוב ותדבר איתו על זה.
  - מה שאמרתי לאחרונה בשיעור שלבקש על חניה זה לא התבודדות אלא תפלה יפה, לא התכוונתי להגיד שהתבודדות זה רק על רוחניות, בטח שהתבודדות זה גם על גשמיות, אבל ההתבודדות הוא לא רק להגיד רבש"ע תעזור לי למצוא חניה, אלא לשוחח עם ד', ולהוציא את כל אשר לבך, תספר לו בדיוק את המצב הפרנסה שלך כדבר איש אל רעהו.
  - אני רואה אברכים כאן מרוצים, מוהרא"ש אמר לי פעם מחמאה, שהוא רואה שהאברכים שהדרכת אתם שמחים.
  - מפיץ אחד כתב לי שהוא עכשיו הפסיק להפיץ לכמה ימים, כי יש לו נסיונות גדולים, והוא מתבייש לדבר עם אנשים כשהוא בעצמו כל כך נפל, ואני לא מבין הרי איך הוא רוצה לחזור אל הקב"ה אם לא דרך ההפצה.
  - לא חייבים ללכת למקומות שיש שם נסיונות, אבל לשמור על העינים חייב כל אחד, גם מי שלא הולך הפצה, יש ליצים שכתבו למוהרא"ש איך המפיצים הולכים ככה הפצה ולא שומרים על העינים, מוהרא"ש עונה להם שבעיות של שמירת עינים לא מתחיל בהפצה, אנשים נשרפים 24 שעות ביום מרוב נסיונות.
  - כאן בארץ ישראל יותר גרוע, אמרתי לילדים שלי בדרך משדה התעופה לטבריה, שכאן צריך יותר לשמור, דישראל כשהן יורדין רח"ל עד לעפר.
  - אני לא רוצה לעכב אתכם, זה יהיה בשבילי כבוד גדול אם תבואו לבר מצוה, יש זמן שמגיעים לראש ישיבה לקחת ממנו, ויש זמן שמגיעים לתת לו, יש אברכים שחושבים מה יש להם לבוא לבר מצוה הרי בין כה לא יהיה דרשת התחזקות כי בין משפחה צריך להגיד
- איזה דבר תורה ופסוק וכו', אבל לפעמים צריך להגיע לראש ישיבה לא כדי לקבל חיזוק רק לתת מזל טוב, בשבת אתה יכול לבוא למירון אבל אני יושב אצל אבא שלי בשקט.
- רבינו אמר שהעולם חושב שתיקונים וזוהר זה אותו דבר, אבל הם שני עולמות שונים, אני לומד תיקונים כל יום, וזוהר בכל שבת, כשלומדים תיקונים מרגישים מיד, רבינו אמר שהעולם אומר שבספר שלי אפשר למצוא דברים מתיקונים, ואני אומר שהספר שלי הוא הדרך להגיע לתיקוני זוהר.
  - לא מזכירים שמות, הולכים הלאה, גם במכתב של ר' שמשון מאסטרפאלא, ועליהם השר הנקרא, ועליהם השר הנקרא.
  - אני מתנה תנאי אצלי בתלמודי התורה, שאי אפשר להיות מלמד מבלי ללמוד תיקוני זוהר, אחרת מה הוא כבר ימכור לילדים חוץ מתוכניות ממשלתיות, צריך להכניס בהם חיות ונשמה.
  - לא צריך 10 אנשים כדי להתכנס, מספיק 2 אנשים, אז נדברו יראי ד' איש אל רעהו, ויש כאלו שלא מספיקים להגיע כל שבוע, אבל הם יודעים שאם יהיה להם שעת דחק וצרה יהיה להם מקום ששם יוכלו לשמוע חיזוק ולעבור את זה.
  - אם שומעים שיעורים לא מתקררים, אבל אם לא שומעים שיעורים....
  - למוהרא"ש אפשר ללכת תמיד, כי לצדיק הולכים תמיד, ביום ובלילה, אין הבדל בשעות, גם תהלים אפשר תמיד להגיד כפי שפסק הרב מבוטשאטש.
  - אם אתה לומד עם אונקלוס מיד, מותר לעבור על הסדר בלילה, הלומד תורה בלילה שכינה כנגדו, הלומד תורה בלילה חוט של חסד משוך עליו, רבינו אומר שזה מציל את האדם. תתחזקו ותאהבו אחד את השני, ותצליחו בעז"ה.

סיום מסכת כלאים ירושלמי

אותי, בא נגיד שתפס אותי, נו מה הבעיה בזה, ואז הם התחילו להגיד הנה אתה אפילו לא קולט מה הבעיה, וכי הוא לקח ממני את החיים, הוא הוא נתן לי חיי עולם הבא, אני יכול לשבת בבית וללמוד בבלי ירושלמי עוד פעם ועוד פעם, עוד מסכת ועוד מסכת.

צריך מאוד להיזהר מהליצים האלו, מה אתם חושבים שבהיכל הקודש כולם הם באמת מהיכל הקודש? אני מאוד מרחם על המקורבים החדשים, הם נופלים חלשות על מישהו שלמד בישיבה, על מישהו שהכיר את מוהרא"ש, על מישהו שמכיר את הראש ישיבה, לא צריך להתפעל מאף אחד, אך אחד לא יותר מקורב ממך, אם אתה קורא את המכתבים ואתה שומע את השיעורים אין אף אחד שמקורב יותר ממך.

אם אתה מדבר עם מישהו בהיכל הקודש תבדוק טוב אם גרס היום משניות, לא שפעם הוא גרס, אלא עכשיו, אם הוא שומע היום שיעורים, ואם היום הוא עוד מתגעגע להקב"ה, אם כן, תדבר איתו.

ב"ה זכינו לסיים תלמוד ירושלמי כלאים, והתחלנו עכשיו שביעית, וככה נמשיך מסכת אחרי מסכת, וככה נסיים את השנים הנותרות שנותרו לנו עוד בעולם כאן, לא יעזור כלום, בין כה כולנו חוזרים להקב"ה, מצד אחד זה מאוד טוב שנהיה קרוב להקב"ה, אבל מצד שני צריך להכין את עצמינו טוב טוב, למען לא נבוש, נכין את עצמינו עם דפים גמרא ופרקים משניות והתבודדות ותפלה.

רבינו אומר שכל בוקר כשקמים צריך לחשוב שזהו... אבל העיקר ללכת בתמימות ופשיטות ולגרוס משניות וגמרא, ומאוד להיזהר לא להסתובב בין ליצים, אברך שאל אותי עכשיו מאלעד, יש להם חבורה שמה, אבל אין להם

• מה אשיב לד' כל תגמולוהי עלי שזכינו לסיים עוד מסכת, מה אשיב לד' על זה שהקב"ה זיכני והביאני להיכל הקודש, וקירבני לצדיק שמעודד אותי ומחזקני, ואינו נותן לי לישון, ואומר לי להתכונן כי עוד מעט עוזבים את העולם, וכדי לא להיות מבוויש שם בעולם, יש לתפוס עוד קצת בבלי ועוד קצת ירושלמי, ועוד קצת חומש, וקצת מדרש וקצת זוהר, מה אשיב לד' כל תגמולוהי עלי.

• כשהתקרבתי למוהרא"ש, החברים שלי כל כך צחקו עלי, ואמרו לי: יואליש הרי אתה נורמלי מה אתה משתגע, זה מקום של משוגעים, ועברו מאז 20 שנה, וסיימתי פעם אחת ירושלמי, ועוד פעם ועוד פעם, צריך לבדוק כמה, וסיימתי בבלי ושוב סיימתי עוד פעם ועוד פעם וכו', ועוד פעם ששה סדרי משנה ועוד ועוד, מה אשיב לד' כל תגמולוהי עלי.

• כשהייתי בארץ ישראל חשבתי לעצמי שאני רוצה שתדבר עם הגבאי בקריה, שאני מגיע לשבועות, וכל הבחורים והאברכים שיש להם לסיים סיומים, ישאירו את השורות האחרונות, ולפני אקדמות אולי נעשה כל הסיומים, כל החתני תורה יעלו על הבימה ויהיה סיומים יפים לכבוד קבלת התורה.

• רב יוסף אמר שיכינו לו לכבוד יו"ט שבועות עגלא תילתא, בשר טוב, אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא, יש הרבה ג'וזף וג'ו למיניהם.

• אני מקוה לעשות בכל סעודת יו"ט סיום, השארתי את המשנה האחרונה בטהרות, אני זוכר שצחקו עלי ולעגו עלי עם כל הליצנות שעשו על מוהרא"ש, ששיק תפס אותי, יש לו דרך איך לתפוס אנשים ברשתו, מה היה לו ממני מזה שהגעתי אליו, מה יש לו מזה שתפס

להם שאני עוד מקוה לבוא, רק השאלה אם הם עוד יהיו שם, כי פגשתי מקורבים שלפני שנה הם היו אש, רואים את זה מיד על הבן אדם, יש לפעמים אברך שכבר לא מקשיב לשיעורים, הוא עוד חזק במשניות אבל לא שומע לשיעורים, כמה זמן זה כבר יחזיק המשניות האלו, אין כפתור אוטומטי להגיד משניות כל החיים, צריך המון חיזוק להישאר מקורב, ד' יעזור.

בינתיים בית כנסת היכל הקודש, ושאלו אם להתפלל שם בברסלב הרגיל, אמרתי לו שאני לא מכיר שם את הבית מדרש, אבל אם אין שמה ליצים אפשר להתפלל שם, כי אם יש שם ליצנות אפשר להיקרע מהקב"ה.

- שלחתי השבוע מכתב לבני ארץ ישראל, שהפעם היה לי בדעה להיות בכל בתי הכנסיות, בבית שמש, בני ברק, ברכפלד, צפת, ואלעד, וכו', איפה שיש אפילו רק 3 אברכים, אבל למעשה לא יצא לי, וכתבתי

***

סיום מסכת סוטה

ואני יהיה ההדר שלך מסכת סוטה, הדרך עלך מסכת סוטה.

- לא הכינו כאן סעודה לסיום, אז שכל אחד יקח לעצמו כוס מים לסיום מסכת, קראתי שככה עשה ר' חיים קנייבסקי כי אי אפשר לעשות סעודת סיום בכל יום, וכשראו בכולל שהוא הולך לשתות מים ידעו שהוא סיים מסכת, אבל דרשה לא יהיה רק אם יהיה מוכן סעודה יפה...

- משמת רבי בטלה ענוה, ואמר רב יוסף אל תתלי ענוה דאיכא אנא, וכולם שואלים איך הוא אומר על עצמו ככה, רק עניו הוא מי שהוא בטל ומבוטל להקב"ה, ועל זה שואל רב יוסף למה אתה אומר היום שאין ענוה, וכי אי אפשר היום להיות בטל ומבוטל להקב"ה.
- הדרך עלך מסכת סוטה, עברתי וחזרתי את מסכת סוטה, הדרך עלך מסכת סוטה והדרך עלן, ההדר שלי והיופי שלי הוא מסכת סוטה

***